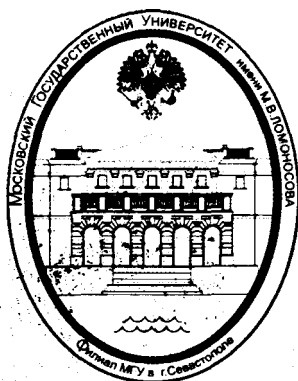

ФИЛИАЛ МОСКОВСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА
имени М.В. ЛОМОНОСОВА в г. Севастополе

*При поддержке
Московского государственного университета
имени М.В.Ломоносова*

**X НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
“ЛОМОНОСОВСКИЕ ЧТЕНИЯ”
2011**

**X МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
СТУДЕНТОВ, АСПИРАНТОВ И
МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ
“ЛОМОНОСОВ -2011”**

**ФИЛИАЛ МОСКОВСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ М.В. ЛОМОНОСОВА В Г. СЕВАСТОПОЛЕ**

*При поддержке
Московского государственного университета
имени М.В. Ломоносова*

**X НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
«ЛОМОНОСОВСКИЕ ЧТЕНИЯ»
2011**

**X МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНАЯ
КОНФЕРЕНЦИЯ СТУДЕНТОВ,
АСПИРАНТОВ И МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ
«ЛОМОНОСОВ – 2011»**

Тезисы докладов

**Под редакцией:
В.А. Трифонова
В.И. Кузицина
В.А. Иванова
Н.Н. Миленко
В.В. Хапаева**

Севастополь

2011

Я 43 Материалы X Научной конференции «Ломоносовские чтения» 2011 года и X Международной научной конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Ломоносов-2011» / Под ред. В.А. Трифонова, В.А. Иванова, В.И. Кузищина, Н.Н. Миленко, В.В. Хапаева. — Севастополь: Филиал МГУ в г. Севастополе, 2011 — 452 с.

Настоящий сборник содержит тезисы статей профессоров, преподавателей Московского государственного университета и Филиала МГУ, ведущих научных сотрудников научно-исследовательских институтов и высших учебных заведений Севастополя, Крыма, Украины, России, Белоруссии, Казахстана, Узбекистана, а также тезисы молодых ученых, студентов, аспирантов МГУ имени М.В. Ломоносова, Филиала МГУ, Севастополя, Крыма, России и Украины.

Представленные тезисы статей будут интересны широкому кругу специалистов в области географии, прикладной математики, программирования, физики, истории, экономики, управления, филологии, психологии.

Филиал МГУ в г. Севастополе выражает благодарность профессорам и преподавателям Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова за оказанную помощь и поддержку в организации и проведении конференций.

Рецензенты:

Хапаев М.М., доктор физико-математических наук, профессор

Волгогонова О.Д., доктор философских наук, профессор

Дьяконов К.Н., доктор географических наук, профессор, член — корреспондент РАН

Публикуется по решению оргкомитета научной конференции «Ломоносовские чтения» 2011 года и Международной научной конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Ломоносов-2011»

© Филиал МГУ в г. Севастополе, 2011

ISBN 978-966-7277-01-7

Содержание

Предисловие	3
Пленарные доклады	4
X НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ «ЛОМОНОСОВСКИЕ ЧТЕНИЯ» 2011	12
СЕКЦИЯ ЕСТЕСТВЕННЫХ НАУК	12
Подсекция географии	12
Изменчивость штормовых волн на украинском побережье Черного моря В.П. Евстигнеев, В.А. Наумова	12
Изменчивость меридиональных переносов массы и тепла в Субтропической Атлантике С.Б. Крашенинникова	13
Газовый состав флюидов из гераклитов (Юго-Западный Крым) В.И. Лысенко	13
Результаты изучения аллотигенного материала в альбских туфах Балаклавской котловины В.И. Лысенко	14
Исследование обменных процессов между Таганрогским заливом и Азовским морем Е.С. Мартынов, В.Г. Симов, И.Н. Фомина	15
Оценка параметров карбонатной системы Севастопольской бухты по результатам экспедиций 2009 Е.В. Медведев, О.Г. Моисеенко, Е.И. Овсянный	16
Сезонные и региональные вариации синоптических аномалий температуры воды в прибрежной зоне северо-западной части Черного моря А.А. Новиков	17
Мониторинг бухт севастопольского региона Н.А. Орехова, Е.А. Котельянец	18
Климатические изменения температурного режима северного и восточного побережий Черного моря Л.Н. Репетин	19
Геохимическая трансформация почв и природных вод в малых городах Ю.А. Романкевич	20
Территориальная организация прибрежной зоны Крымского Причерноморья С.И. Рубцова	21
Ландшафтно-функциональный комплекс как территориальная единица для выделения и классификации автотранспортных систем городов В.А. Рьжиков	21
Оценка интенсивности газообмена кислородом между атмосферой и водами Севастопольской бухты С.В. Свищев	22
База гидрометеорологических и гидрохимических данных по устьевым областям рек Украины В.Г. Симов, Л.А. Шевела	23
Сучасний стан льодового режиму річки Тілігул А.М. Сіренко	25
Расчет атмосферных осадков, выпадающих на поверхность Азовского моря Т.Ю. Тимошенко, Н.Н. Дьяков, С.Б. Горбач	26
Задачи и проблемы картирования подводного рельефа Н.Н. Турко	27
Основные результаты физико-географического исследования лиманов на побережье Черного моря Ю.Д. Шуйский, Г.В. Выхованец, А.А. Стоян	28
Подсекция экологии и природопользования	29
Распространение сульфатредуцирующих бактерий в прибрежных наносах с различным уровнем антропогенной нагрузки Н.В. Бурдиян	29
Потоки бета-радионуклидов на территорию пгт Черноморское (январь 1999 – февраль 2009 гг.) А.И. Рябинин, Ю.П. Ильин, В.Ю. Еркушов	30
Временная изменчивость потоков суммарной бета-активности в атмосферных выпадениях на территорию г. Симферополя с января 1999 г. по февраль 2009 г. В.Ю. Еркушов, А.И. Рябинин	30
Временная изменчивость качества дождевых вод в г. Севастополе по концентрациям ионов водорода (pH) и синтетических поверхностно – активных веществ (СПАВ) в 2009 и 2010гг. Е.В. Катунина, И.В. Митюкова, А.И. Рябинин	31
Динамика природопользования государственного ландшафтного заказника «Байдарский» в 20 веке Е.С. Каширина	32
Пространственное и вертикальное распределение ртути в донных отложениях Севастопольской бухты С.К. Костова, О.В. Плотицына	33

Література:

1. Суворов А.М., Халиулин А.Х., Пластун Т.В., Островский И.Г., Андрищенко Е.Г. Структура банка данных МГИ НАНУ. // Сб. Система контроля окружающей среды, 2001. – С. 194 – 198.
2. Каталогизация данных океанологических наблюдений на Украине / Еремеев В.Н., Суворов А.М., Владимиров В.Л. и др. – Севастополь, 1995. – 78 с. – (Препр. / НАН Украины. Мор. гидрофиз. ин-т).
3. Еремеев В.Н., Халиулин А.Х. и др. Подсистема обеспечения пользователей океанографической информацией геоинформационной системы Чёрного моря. // Сб. Экологическая безопасность прибрежной и шельфовой зон и комплексное использование ресурсов шельфа, 2009. – Сев-ль, С.75 – 86.

УДК 556.53

Сучасний стан льодового режиму річки Тілігул

А.М. Сіренко

Одеський державний екологічний університет, Україна

Найбільшою річкою, яка впадає в Тілігульський лиман є річка Тілігул. Водозбір річки практично повністю розташований у степовій природній зоні [1]. Аналіз даних по температурі повітря (метеостанція Любашівка) показав, що з 1985 року спостерігається позитивний тренд. Річна кількість опадів у басейні р. Тілігул в період 1951-2008 рр. змінюється від 550 до 500 мм. Основна частина опадів випадає у теплий період року (квітень-жовтень). Найбільше значення річного стоку у створі р. Тілігул – смт. Березівка до 1980 року становило 48 мм, після 1980 року - 35 мм. Найменше значення річного стоку період спостережень до 1980 року дорівнює 2 мм та 0,8 мм, відповідно.

Аналіз коливань річного стоку Правобережної України [2] дозволив установити, що водність її річок перебуває у маловодній фазі. Маловодна фаза почалася з 1970-го року, на фоні якої сформувались багатоводні фази з 1979 по 1985 рр. та 2003 рік віднесений до багатоводних. Після 2003 року знов відбувся перехід до маловодної фази.

За даними В.В. Гребіня [3], як єдина у межах країни розрахункова дата початку суттєвих змін водного режиму річок України, у результаті глобальних змін клімату, розглядається 1989 рік. Порівняльний аналіз температурного та льодового режимів на річці Тілігул за періоди 1961-1988 та 1989-2008 рр. дав наступні результати. Незважаючи на загальний позитивний тренд у температурному режимі повітря, температура води у грудні-лютому після 1988 р. зменшилась, порівняно із попередніми роками. Як показав порівняльний аналіз середньомісячних температур повітря за період 1961-1988 рр. із періодом спостережень 1989-2008 рр., температури і осіннього, і зимового сезону підвищуються. На сучасному етапі відмічається незначна амплітуда строків першої появи льоду й встановлення льодоставу. Дати появи плаваючого льоду змістилися з 22 листопада на 3 грудня (табл. 1).

Таблиця 1. Середні строки льодових явищ на р. Тілігул - смт. Березівка за періоди 1961 - 1988 та 1989 - 2008 рр.

Річка - Пункт	Початок осінніх льодових явищ		Закінчення льодових явищ		Середня кількість днів з льодовими явищами	
	1961-1988рр.	1989-2008 рр.	1961-1988рр.	1989-2008 рр.	1961-1988рр.	1989-2008 рр.
Тілігул – смт. Березівка	22 листопада	3 грудня	17 березня	12 березня	92	76

Останні льодові явища у період 1989-2008 рр. закінчуються в середньому на 5 діб раніше порівняно з попередніми десятиріччями. Загальна тривалість льодового режиму на річці Тілігул скоротилась на 16 днів. Перш за все, така ситуація пов'язана із підвищенням середньомісячних температур повітря, а також із зменшенням водності річки. Ще однією особливістю є нестійкість льодового режиму річки в останні десятиріччя, що зумовлено частими відлигами.

Перелічені зміни льодового режиму річок України обумовлюють зміни навігаційного періоду та інших видів господарської діяльності, зв'язаних із водним режимом зимового сезону.

Література:

1. Коротун І.М., Коротун Л.К., Коротун С.І. Природні ресурси України. Рівне, 2000. С. 192.
2. Лобода Н.С., Коробчинская А.А., Рудник А.А. Изменения климата и его влияние на реки Украины // Український Гідрометеорологічний журнал 2010. №6, С.199-204.
3. Струтинська В.М., Гребінь В.В. Термічний та льодовий режими річок басейну Дніпра з другої половини ХХ століття. К.: Ніка-Центр, 2010. С. 59-77.